

Tank nélkül leigázott ország

Az év első felében 2767 millió eurót vontak ki a külföldi cégek Magyarországról

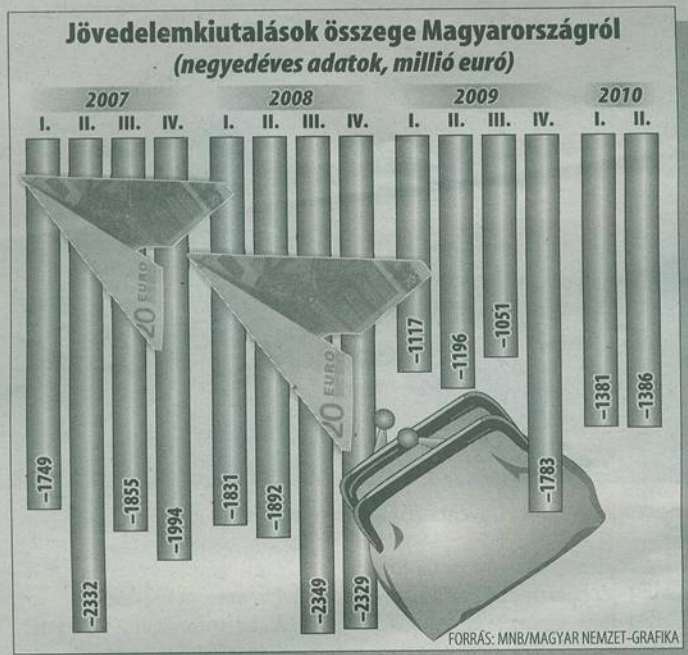
Jól mutatja Magyarország alávetett sorsát – állítják a lapunknak nyilatkozó szakértők –, hogy miközben a külföldi vállalatok az idei első két negyedévben 2767 millió eurót vontak ki hazánkból, a fejlettebb országokban pont fordított a helyzet: nem mennek, hanem érkeznek a milliárdok.

NAGY VAJDA ZSUZSA

Jól kerestek a magyarokon a külföldi tulajdonú vállalatok és hitelintézetek az év első felében is, hiszen több jövedelmet vittek ki az országból, mint 2009 első hat hónapjában. A Magyar Nemzeti Bank adatai szerint 2010 januárja és márciusa között 1381 millió euró, április-júliusban pedig 1386 millió euró távozott az országból. Persze tavaly sem panaszkodhattak a külföldi szereplők, annak ellenére, hogy súlyos válságot élt át az ország. Egy olyan évben, amikor a hazai bruttó nemzeti termék több mint hat százalékkal zuhant hazánkban, összesen 5147 millió euró került a „zsebükbe”. Igaz, a korábbi évekhez képest mérséklődött a külföldre utalások összege 2009-ben, egy évvel korábban ugyanis még 8400 millió „illant el” az országból.

Tavaly a gazdasági teljesítmény csökkenése miatt némiképp visszaesett a „hazautalt” jövedelmek összege, amely korábban töretlenül, évről évre növekedett. De az idei első két negyedév adataiból már látszik, hogy a megtorpanás csak átmeneti volt – értelmezte a Magyar Nemzet kérdésre az adatokat Varga István. A gazdasági szakértő szerint a hazai jövedelmelszívásoknak csak úgy lehetne gátat szabni, ha a kormány végre komolyan venné: nem érdemes a külföldi vállalatokat támogatni, mert azok, ahogy tehetik, kiviszik a jövedelmet. Mint mondta, ez csakis olyan gazdaságpolitikával változhatna meg, amely a magyarországi cégeket ténylegesen visszaeségtől a saját piacukra.

A jövedelemkiutalások drámai mértékét jól érzékelteti, hogy tavaly például akkora összeget vontak magukhoz a külföldi vállalatok, amely minden hazai alkalmazott és egyéni vállalkozó teljes személyi jövedelemadó befizetésével egyenértékű. A nyereség kivételén és az osztalékon túl vannak öz-

szetettebb jövedelemkivonó műveletek is, például a beszerzési vagy eladási árakon keresztül – mutatott rá Varga István. A szakértő szerint az export és importárral úgy lehet trükközni, hogy egy cégcsoporton belül az összeszerelésre behozott részeségeket a valós értéküknél drágábban számlázzák, így a kész áru kivitelénél külföldi ráfordításként távozik a magyar munka ellenértéke is. Közben a nyereségadónál alkalmazható kedvezmény miatt a szerény állami bevétel is elmarad, a dolgozók bérét pedig állami támogatásból fizetik, azaz gyakorlatilag ingyenrabslolgatunk a külföldi társaságok rendelkezésére – csak azért, hogy a GDP-t szépítsük.

Azt, hogy kik a haszonélvezői az elszívott pénzeknek, jól mutatja az Eurostat összesítése is, amelyből kiderül, hogy 2010 első negyedévében Németországból nem kifelé ment a pénz, hanem befelé: külföldről 11 milliárd euró érkezett, Franciaországba ugyanígy 11 milliárd, az Egyesült Királyságba öt-milliárd. A Magyar Nemzetnek nyilatkozó szakértők ezt úgy kommentálták, hogy „ma már nincs szükség tankokra és repülőgépekre ahhoz, hogy egyes államok más országokat leigázhassanak”. A globalizált piaci játék nagy vesztesei Magyarország mellett más kelet-közép-európai országok is: például Lengyelország (csak az idei év első három hónapjában mínusz 2738 millió euróval)

és Csehország (1468 millióval). Viszonylag kevés jövedelmet szípkáztak ki azonban a nemzetközi vállalatok például Romániából (525 millió), de a szomszédos ország esetében a mutatót javítja a rengeteg külföldön dolgozó vendégmunkás hazautalása is.

Ha a korábbi évek folyamatait vizsgáljuk, kiderül, hogy Magyarország alávetettsége évről évre egyre meghatározóbbá vált. A bruttó nemzeti termék (GDP) ugyanis 1995 óta folyamatosan gyorsabb ütemben nőtt a hazai szereplők valószínű gazdasági teljesítményét mutató bruttó nemzeti jövedelemmel (GNI). A Központi Statisztikai Hivatal frissen közzétett adatai szerint ez a növekvő trend egyedül 2009-ben tört meg, amikor hosszú idő óta először nem tárgult a különbség a GDP és a GNI között. Tavaly a GDP 26 054 milliárd forinttal esett vissza, a GNI pedig 24 750 milliárdra, a kettő közötti különbség (1303 milliárd forint, azaz 270 eurós árfolyamon számolva 4900 millió euró) az a jövedelem, amely itt termelődött meg, de külföldre került. (Ez az eltérő számítási módszer miatt csak nagyjából egyezik az MNB fent idézett adatával, az 5147 millió euróval).

Nem tévedett az, aki az utóbbi húsz évben úgy érezte, hogy az élet színvonal nem emelkedett a GDP-vel arányos mértékben. Ennek magyarázata az, hogy az ország polgárainak megélhetési helyzetét jobban tükröző nemzeti jövedelem azaz a GNI nem bővült úgy, mint a GDP, ráadásul a kettő közti rés folyamatosan tárgult – mondta korábban Bod Péter Ákos közgazdász.

MENEKÜLNEK A KORUPCIÓS PÉNZEK. Az utóbbi öt-hat évben vagyonmenekítési hullám indult el Magyarországon. – Igaz, hogy a nagy, több száz millió forintos megtakarítással rendelkező személyeknek korábban is voltak számláik külföldi bankoknál, de 2004-2005 óta jelentősen megnöttek a kiáramló összegek – mondta el lapunknak Karagich István, a BloChamps Capital Pénzügyi Tanácsadó pénzügyi igazgatója. A szakember szerint nagyon nehéz megbecsülni a kivándorló megtakarítások összegét, de a BloChamps számításai szerint évente körülbelül kétszáz-háromszáz milliárd forint távozhatott Magyarországról külföldi bankokba az elmúlt esztendőben. A kivándorló megtakarítások egy része törvényesen szerzett pénz, amelyet ésszerű okokból osztanak meg több bank között az ügyfelek, de a kimenekített forintok másik, igen jelentős része korrupcióból származik, és ezt a hatóságok elől próbálják meg elrejteni a tulajdonosok.

A gondot többek között az jelenti, hogy a kimenekített összegek már nem hazánkban „dolgoznak” tovább. A korrupcióval szerzett pénzek között nem kell különbséget tenni, de annyit érdemes megjegyezni, hogy az a részük, amelyik hazánkban marad, legalább a fogyasztást segíti, így idővel mégiscsak visszakérül a rendszerbe, és valamilyen formában kivési a részét a közterhekből, de a külföldre menekített pénzek teljesen elvesznek az ország számára – jegyezte meg Karagich István. A szakember becslése szerint legalább annyi feketén szerzett pénz köt ki végül külföldi számlákon, mint amennyi itthon marad. Ugyanakkor Karagich István szerint egyelőre senkinek nincs ráhatása arra, hogy összesen mennyi pénz emészt fel a korrupció, de annyit lehet tudni, hogy az elmúlt években 30-40 százalékkal voltak árazták túl a beruházásokat, és ezeknek a pluszpénzeknek a jelentős részét a korrupció fölözte le. (Cs. L.)